

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

Innovative Leadership of School Administrators Affecting the performance
of teachers in the Secondary Education Service Area Office Bangkok 1

(Received: August 12,2024 ; Revised: September 9,2024 ; Accepted: September 11,2024)

ทศวรรษ เกิดตั้ง¹ ธดา สิทธิธาดา²

Thosawat Kerdthing¹ Thada Siththada²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษา
ระดับการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการ
ปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน และ 4) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู
สายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 59 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย
ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มบริหารงานวิชาการหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 354 คน
โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.993 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 2) ระดับการ
ปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 3) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการ
ปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง เท่ากับ .834
และ 4) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน ได้แก่ ด้านการทำงาน
เป็นทีม ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม และด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ร่วมกัน
พยากรณ์ความแปรปรวนของการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน ได้ร้อยละ 71.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม การปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน มัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to: 1) Study the level of Innovative leadership of school administrators
in the secondary education service area office Bangkok 1; 2) Study the level of performance of teachers in the
secondary education service area office Bangkok 1; 3) Study the relationship between Innovative leadership of
school administrators and the performance of teachers and 4) Study Innovative leadership of school
administrators affecting the performance of teachers in the secondary education service area office Bangkok 1.
The sample of this study were 59 schools in the secondary educational service area office Bangkok 1. The
respondents were school administrators, teachers, head of academic administration subdivision in total 354
people. The research tool was a questionnaire that a confidence value of 0.993. The statistic used for analyzing
were the frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson product moment correlation and stepwise
multiple regression analysis. The research found that 1) the level of Innovative leadership of school
administrators were highest in overall, 2) The level of performance of teachers were highest in overall, 3)
Innovative leadership of school administrators was positively correlated

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Corresponding author: s64561802018@ssru.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

with performance of teacher's high level at .834 and 4) Innovative leadership of school administrators affecting the performance of teachers were teamwork, Information technology usage, creating an innovative organizational atmosphere and vision change. Predict variability of performance of teacher was 71.60 percent with a statistical significance at .05 level.

Keywords: Innovative Leadership, Performance of Teachers, Secondary Educational

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนและยกระดับการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วโดยขับเคลื่อนจากภูมิปัญญาและนวัตกรรมจึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง มีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปอย่างเต็มตามศักยภาพ การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรมิกคิด มีความสามารถในการวางแผนชีวิต การดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศในมิติด้านสังคมและทรัพยากรมนุษย์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ตอบสนองต่อเป้าหมายด้านการพัฒนาคน สำหรับโลกยุคใหม่ โดยคนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ การพัฒนา กำลังคนสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการ มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม มุ่งสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข¹

กระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562² ความตามมาตรา 4 การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการ

เรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579³ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมได้ องค์การทางการศึกษามีความสำคัญด้านการสนับสนุน และส่งเสริมการพัฒนาเยาวชนและบุคลากรของประเทศให้มีความรู้ ทักษะ ที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อเข้าสู่การศึกษา 4.0 โดยการขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และมาตรา 39 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545² ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความสำคัญในการนำพาองค์กรไปสู่ความเจริญทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และจำเป็นต้องเรียนรู้ นวัตกรรมในการบริหารการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในองค์กร ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง การทำงานแบบมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม มีความคิดสร้างสรรค์ มีการบริหารความเสี่ยง มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม⁴ การจัดการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมดังกล่าวผู้นำจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ

เชิงนวัตกรรมในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ใช้ในการขับเคลื่อนองค์กร ทั้งคุณลักษณะภายในตนเอง สมรรถนะในการเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สนับสนุน ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติ และส่งผลต่อการพัฒนาเยาวชน และบุคลากรของชาติ⁵ ประโยชน์ของการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานด้านวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพโดยอาศัยแนวทางการขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาด้วยนวัตกรรม ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลงทั้งองค์ความรู้แบบเดิม การสร้างกระบวนการ และประสบการณ์ใหม่ ๆ บนพื้นฐานการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารในด้านต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษา ครู นักเรียนซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การปฏิบัติงานของครู

สายงานการสอน มีหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย มีการศึกษา มีการวิเคราะห์ มีการวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษาและมีการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน หรือสถานประกอบการ เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การบริการสังคมด้านวิชาการ⁶ ครูมีองค์ความรู้ตามมาตรฐานความรู้และมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ตามข้อบังคับของคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562⁷ ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่มาตรฐานการปฏิบัติงาน ของผู้ประกอบวิชาชีพครู ประกอบด้วย 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู มุ่งมั่นพัฒนา

ผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล ครูมีการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนได้ใฝ่เรียนรู้ และเป็นผู้สร้างนวัตกรรม ครูมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นพลเมืองดี 2) การจัดการเรียนรู้ ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำแผนการสอนและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นตามความถนัดผู้เรียน และความสนใจ ให้เกิดปัญหาสามารถคิดวิเคราะห์ ที่สู่ความเป็นนวัตกรรม มีความสุขในการเรียนรู้ ช่วยเหลือพัฒนา และรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ มีการทำวิจัยในชั้นเรียน สร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ร่วมทำงานเป็นทีมอย่างสร้างสรรค์ และเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ มีการจัดทำสื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ บูรณาการความรู้ การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนร่วมมือกับผู้ปกครอง ในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทางที่ดีมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ศึกษาบริบทของชุมชน สามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู⁸

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้กำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน⁹ มีความสอดคล้องกับการขับเคลื่อนการศึกษาตามแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) มีวิสัยทัศน์ เป็นองค์กรนวัตกรรมการจัดการศึกษา บนพื้นฐานความ

หลากหลาย สู่เป้าหมายความเป็นหนึ่ง มีพันธกิจ จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะวิชาการ วิชาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะด้านภาษา การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพระดับนานาชาติ สร้างโอกาส ความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาเป็นองค์กรนวัตกรรมจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มีวิสัยทัศน์พัฒนาองค์ความรู้ และประสบการณ์อยู่เสมอ จึงจะสามารถขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล¹⁰

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อนำผลที่ได้จากงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และพัฒนาการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน รวมไปถึงหลักการในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดขอบเขตของตัวแปร นิยามศัพท์เฉพาะ ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาละ 6 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มบริหารงานวิชาการหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และ 3) ครูผู้สอน จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 354 ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน¹¹ โดยการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยได้ทำด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

3. กำหนดกรอบข้อคำถามให้สอดคล้องกับงานวิจัยและร่างแบบสอบถามตามขอบเขตของนิยามศัพท์ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม จากนั้น

ดำเนินการปรับปรุงร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัยตามคำแนะนำให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยประเมินความสอดคล้องของนิยามศัพท์เฉพาะและข้อความถามของตัวแปรแต่ละตัว รวมถึงการใช้ภาษาที่เหมาะสม และขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

5. นำผลการประเมินแบบสอบถามที่ได้มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence: IOC) โดยพิจารณาเลือกใช้ข้อความถามที่มีค่าดัชนีชี้วัดความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5

6. เมื่อได้ผลการประเมิน IOC แล้ว จึงดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำให้มีความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการประเมินหาค่า IOC และผ่านการปรับปรุงแล้วไปนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอรับความเห็นชอบ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วจึงนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เพื่อตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค¹²

7. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด โดยที่ผู้วิจัยจะดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อขอเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยต่อไป

จริยธรรมการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้รับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน โดยหาความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation coefficient)

5. วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่

ในระดับมากที่สุด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ

2. การปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ การจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และการวัดและประเมินผล ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง เท่ากับ .834 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม และด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน ได้ร้อยละ 71.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยได้พบ

ประเด็นที่น่าสนใจ ควรแก่การนำมาอภิปรายและนำเสนอ ดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการการดำเนินงานที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ซึ่งผู้นำจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม มีการทำงานเป็นทีม และมีความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐฉา ศรีสนิท และโกวัฒน์ เทศบุตร¹³ ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เหลืออีก 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 3 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการมีบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม และด้านการมีวิสัยทัศน์ และสอดคล้องกับชัยนาม บุญนิตย์¹⁴ ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย

เขต 2 มี 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านความรู้ความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการสนับสนุนส่งเสริม การจัดโครงสร้างพื้นฐาน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในองค์กรด้านใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ด้านการสร้างความรู้ความตระหนักและความเข้าใจจริยธรรมในการใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่องค์กร ด้านใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน และ ด้านความรู้ กฎหมายการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจาก ด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอนเป็นการปรับบทบาทผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนมีความรู้และสั่งสมประสบการณ์เกี่ยวกับวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น ครูผู้สอนเป็นครูฝึกหรือโค้ชพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะในการดำรงชีวิต และสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เรียน ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะความชำนาญในสาขาวิชาของตนอย่างถ่องแท้ ครูผู้สอนพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อขยายความสามารถและนำไปสู่ทักษะการเรียนรู้พร้อมกัน ครูผู้สอนพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางของการเรียนรู้ ร่วมมือระหว่างเพื่อนครูในโรงเรียน บุคลากรทางการศึกษา และ

ผู้บริหาร โดยการจัดให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มีความละเอียดรอบคอบ มีความยุติธรรม ในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากเป็นอันดับสุดท้าย คือ จัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับการศึกษาของ ปิยาภรณ์ พลเสนา และพนายุทธ เขยบาล¹⁵ ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก และ 4) สมการพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้เป็นตัวแปรพยากรณ์ โดยมีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 53.40

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก เท่ากับ .834 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .667 - .804 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันภายในตัวแปรอยู่ในระดับสูง โดยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สูงที่สุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง

และด้านการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ อันดับสุดท้ายคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐวุฒิ ศรีสนิท และโกวิวัฒน์ เทศบุตร¹³ ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เหลืออีก 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เหลืออีก 1 ด้านอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ Aman-Ullah, Mehmood, Amin & Abbas¹⁶ ได้ศึกษา เรื่อง การปฏิบัติงานและผลกระทบของศักยภาพบุคคล ความรู้ และทักษะของบุคคลในการปฏิบัติงานในองค์กร บทบาทของผู้นำเชิงนวัตกรรม มีความสัมพันธ์กับศักยภาพบุคคล ความรู้และทักษะบุคคลกับการปฏิบัติงานขององค์กร พบว่า ชีตความสามารถของบุคคล ความรู้ และทักษะบุคคล มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลการปฏิบัติงานขององค์กร

4. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และด้านการทำงานเป็นทีม สามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้ร้อยละ 71.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากด้านของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอนมากที่สุด ไปยังด้านของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ

ปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน น้อยที่สุด พบว่าด้านการทำงานเป็นทีมส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอนมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐวุฒิ ศรีสนิท และโกวิวัฒน์ เทศบุตร¹³ ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เหลืออีก 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการมีบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม และด้านการมีวิสัยทัศน์ ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ด้านความคิดสร้างสรรค์ ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อสังเกตผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน นับได้ว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .667 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง มีความเป็นไปได้ว่า ด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นตัวแปรที่คล้ายกับด้านการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพอยู่เสมอ ผู้บริหารมองโลกในแง่ดีและสามารถเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้โดยมองวิกฤติเป็นโอกาสอยู่เสมอ ผู้บริหาร

สนับสนุนการจัดการศึกษาที่ทันสมัยตรงตามบริบท การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ผู้บริหารสามารถคิด คำตอบได้อย่างรวดเร็วและคล่องแคล่วในระยะเวลา ที่จำกัด ผู้บริหารกล้าแสดงออกมีความมั่นใจและกล้า ยอมรับความผิดพลาดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากผลกระทบใน การทำงาน ผู้บริหารมีทัศนคติเชิงบวกแม้ใน บรรยากาศที่ตึงเครียดและมองเห็นโอกาสในวิกฤติ อยู่เสมอ ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดคำตอบ ในหลายด้านและมีวิธีการอย่างชาญฉลาดตาม สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้บริหารนำการเปลี่ยนแปลง โดยวิธีการคิดใหม่ ๆ ที่คนอื่นไม่ได้คิดมาก่อนเพื่อการ พัฒนาองค์กรอย่างแท้จริง ผู้บริหารสามารถ ตัดสินใจได้อย่างถูกต้องในการแก้ปัญหาแม้ใน สถานการณ์วิกฤติ ผู้บริหารเปิดใจเพื่อรับรู้และเรียนรู้ สิ่งใหม่ ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง ของสังคมไทย ส่วนด้านการทำงานเป็นทีมเป็น กระบวนการที่ผู้บริหาร ควบคุม ติดตาม และ ประเมินผลการทำงานเป็นทีมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ขององค์กร ผู้บริหารมีการวางแผนงาน มอบหมาย งานในการทำงานเป็นทีมอย่างชัดเจน ผู้บริหาร กระตุ้นให้บุคลากรทุกคนทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ร่วมกัน ผู้บริหารร่วมกันแก้ไขปัญหาอุปสรรค ทำให้ หน่วยงานเกิดความก้าวหน้าทั่วทั้งองค์กร ผู้บริหาร โน้มน้าวใจให้บุคลากรในองค์กรนำความรู้ ความสามารถมาใช้ประโยชน์ได้เต็มตามศักยภาพ ผู้บริหารรักษามลประโยชน์ให้กับบุคลากรทุก ๆ คน ในหน่วยงาน บนพื้นฐานความสามัคคี ผู้บริหาร บริหารความขัดแย้งต่าง ๆ ภายในหน่วยงานอย่าง สมานฉันท์ ผู้บริหารประสานงานภายในองค์กรเพื่อ การทำงานร่วมกันอย่างราบรื่น ผู้บริหาร มีการ สื่อสารการทำงานร่วมกันภายในองค์กรอย่างชัดเจน ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างผู้นำทีม ที่มีประสิทธิภาพให้กับทุกคนในองค์กร สอดคล้อง กับการศึกษาของ สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ และ ประพนธ์ หลีสิน¹⁷ ได้ศึกษา เรื่อง โปรแกรมสร้าง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน พบว่า 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดของภาวะ ผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น

พื้นฐาน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก 40 ตัว บ่งชี้ 2) สภาพปัจจุบันโดยรวม อยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นด้านที่มีค่าสูงที่สุด คือ ผู้นำทาง ความคิดสร้างสรรค์ รองลงมา คือ ด้านการทำงาน เป็นทีม และด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ 3) โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา 6 โมดูล กิจกรรม การพัฒนา และการวัดและประเมินผล ผลการ ประเมินโปรแกรม ๆ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก 4) การนำโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานไปใช้ พัฒากลุ่มเป้าหมาย คณะนศทดสอบก่อน - หลังการ ใช้โปรแกรมฯ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคณะนศก่อนใช้ โปรแกรม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระดับ ความพึงพอใจในการใช้โปรแกรม โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับการศึกษาของ ัญญานิชา หามนตรี และพรเทพ ฐัฒน¹⁸ ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ภาวะ ผู้นำเชิงนวัตกรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาสูงสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและมี ส่วนร่วม ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี และภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาต่ำสุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่กล่าวมาข้างต้น มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา เพื่อให้เกิด การพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษาและ หน่วยงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ควรนำภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมดังกล่าว ไปพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา และระบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลทางการบริหารงานต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และด้านการทำงานเป็นทีมส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน ทั้ง 4 ด้าน ให้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ดังนั้นจึงควรนำทั้ง 5 ด้าน ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางานให้เกิดประสิทธิผลอยู่เสมอ ผู้บริหารนำการเปลี่ยนแปลงโดยวิธีการคิดใหม่ ๆ ที่คนอื่นไม่ได้คิดมาก่อนเพื่อการพัฒนาองค์การอย่างแท้จริง ผู้บริหารสามารถ

ตัดสินใจได้อย่างถูกต้องในการแก้ปัญหาแม้ในสถานการณ์วิกฤติ และผู้บริหารเปิดใจเพื่อรับรู้และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย

1.2 การปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารงานวิชาการในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้านการวัดและประเมินผล ครูจัดเก็บข้อมูลและผลการประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูสามารถนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและประเมินผลของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจัดทำข้อมูลวิเคราะห์สถิติข้อมูลสารสนเทศนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อตรวจสอบและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพเหมาะสมกับประเด็นการประเมินและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

1.3 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ทั้ง 4 ด้านสามารถพยากรณ์ร่วมกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำทั้ง 4 ด้านนี้ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ไปปรับใช้ในการบริหารงานวิชาการในการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการพัฒนาสถานศึกษา ให้สามารถสนองตอบต่อนโยบายทางการศึกษา และความต้องการของผู้รับบริการต่อไป

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร

สถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และด้านการทำงานเป็นทีม เพื่อให้การบริหารการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน เพื่อนำผลข้อมูลการวิจัยที่ได้มาประกอบการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการบริหารงานด้านการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาความคาดหวังของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับใช้ในการบริหารงานตามโครงสร้างการกระจายอำนาจ 4 ฝ่าย ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไป เพื่อร่วมกันพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาหรือส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับการปฏิบัติงานของครูสายงานการสอน ให้มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความกรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามและตลอดจนคำแนะนำต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์ผลการวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาในสังกัดทั้ง 59 แห่ง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยและขอขอบพระคุณบุคคลท่านอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือผู้วิจัยในทุก ๆ ด้าน

เอกสารอ้างอิง

- 1.สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ [อินเทอร์เน็ต]. (2566). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) [เข้าถึงเมื่อ 12 พฤษภาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=13651&filename=develop_issue.
- 2.กระทรวงศึกษาธิการ [อินเทอร์เน็ต]. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 [เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2542/>
- 3.สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา [อินเทอร์เน็ต]. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. [เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <http://library.nhrc.or.th/ULIB/dublin.php?ID=10294>.
- 4.อาฟานดี คอลออาแซ และสรัญณี อุเส็นยาง.(2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ. 2(2): 125-140.
5. พรพิมล อินทรรักษา, นิลรัตน์ นวกิจไพฑูรย์, สุเวศ กลัษศรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.(2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์. 6(3):115-129.

6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [อินเทอร์เน็ต]. (2552). คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. [เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <http://koob.samroiwit.ac.th/webdata/teacherflow.pdf>.
7. ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 [อินเทอร์เน็ต]. (2562). ราชกิจจานุเบกษา หน้า 18-20 (20 มีนาคม 2562) [เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: https://www.ratchakitcha.soc.go.th / DATA/PDF/ 2562/E/068/T_0018.PDF
8. ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา [อินเทอร์เน็ต]. (2563). ราชกิจจานุเบกษา หน้า 10-14 (7 พฤษภาคม 2563) รายละเอียดของ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 [เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/109/T_0010.PDF
9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 [อินเทอร์เน็ต]. (2566). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พ.ศ. 2566 – 2570 กลุ่มนโยบายและแผน. [เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://eoffice.sesao1.go.th/info/school-group>
10. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. [อินเทอร์เน็ต]. (2566). ข้อมูลโรงเรียนในสังกัด.[เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://eoffice.sesao1.go.th/info/school-group>.
11. Krejcie R.V. & Morgan D.W.(1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30:607-610.
12. Cronbach L. J. (1963). Educational Psychology. New York: Harcourt Brace and World, Inc.
13. ณัฐฉิ ศรีสนิท และโกวิวัฒน์ เทศบุตร.(2563) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วารสารการบริหารและนิตศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 11(1): 20-30.
14. ชัยนาม บุญนิตย์.(2563). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต]. อดตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
15. ปิยาภรณ์ พลเสนา และพนายุทธ เขยบาล.(2564). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วารสาร มจร อุบลพิรทรศน์. 6(1):207-222.
16. Aman-Ullah A., Mehmood W., Amin S. & Abbas Y.A.(2022). Human capital and organizational performance: A moderation study through innovative leadership. Journal of Innovation & Knowledge. 7:1-9.
17. สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ และประพนธ์ หลีสิน.(2564). โปรแกรมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน. วารสารวิชาการแสงอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 8(2): 59-72.
18. ณัฏฐนิชา หามนตรี และพรเทพ ฐัณณ.(2565). แนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วารสาร Roi Kaensam Academi.7(4): 347-361.